

dejanski službi pritegnjenih oseb staleža moštva (med temi tudi podčastnikov), ampak ima veljati tudi v splošnem za svoje rezervnih častnikov ter drugih gažistov kakor tudi gažistov neaktivnega staleža.

Ali v kakem posebnem slučaju pristojna vzdrževalni prispevek ali ne, je vprašanje dotičnega dejanskega stana, pri čemur je gledati na to, ali so dani v § 3 citiranega zakona normirani gospodarski predpogoji do zahtev, zlasti, ali svojci že ne prejemajo takozvanih rodbinskih pristojbin (stanovniških prispevkov in tekočega vzdrževanja).

Po tozadevnih določbah predpisa o pristojbinah za c. in kr. vojsko 2. del zadeva obveznost erarja glede rodbin gažistov in podčastnikov sledeče kategorije:

a) Gažiste aktivnega staleža, ako so ožejeni ali vdovci, v poslednjem slučaju samo tedaj, ako imajo ctroke, ki se nahajajo v njihovi oskrbi.

b) Gažiste in častniške aspirante neaktivnega staleža, ako se nahajajo v pod a) preciziranem rodbinskem razmerju in niso državni uradniki ali uradniki državnih železnic.

Za ti obe kategoriji obstoja pristojbina v stalnih stavkih (stanovniški prispevek in tekoče vzdrževanje) brez ozira na velikost rodbinskega stanja.

c) Prostovoljno naprej služeče podčastnike in sicer pod predpogoji kakor pod a). Za to kategorijo obstoja pristojbina v stalnem stanovniškem prispevku in v tekočem vzdrževanju, katerih visokost se ravna po številu rodbinskih članov.

Glede svojcev pod a) in c) navedenih aktivnih vojaških oseb je samoobsebi umevno, da isti sploh ne morejo pripadati onim osebam, ki imajo pravico do vzdrževalnega prispevka.

Kar zadeva soproge in otroke pod b) omenjenih gažistov, in častniških aspirantov neaktivnega staleža, jim ne pristojajo z ozirom na njim od države dovoljene pristojbine nikak vzdrževalni prispevek, med tem ko v drugem odstavku § 2 zakona z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 237, navedenim kategorijam svojcev teh oseb pristojajo pravica do istega, ako nastopijo v danem slučaju zakoniti predgoji. Ti predpogoji pa takrat niso dani, ako omenjeni svojci kot člani gospodarstva vpoklicanec ali iz drugih vzrokov uživajo rodbinske pristojbine in s tem ne trpi škoda njihovo vzdrževanje.

Ker imajo samo rodbine prostovoljno dalje služečih podčastnikov (§ 47 voj. zak.) pravico do rodbinskih pristojbin, ni dvoma, da se morajo svojci podčastnikov neaktivnega staleža, ako so bili ti pritegnjeni k dejanski službi, prištevati k vpravičenim osebam.

Bolni
napljin
Sanaforij
Aflenz
Hofacker (1830) Stajersko. Prospekt.

Hindenburgove mojstrije.

(Pojasnila k sedanjemu položaju).

K brzovjavom priobčenim v zadnji številki „Stajerca“ podajemo danes opis bitk pri Mazurski jezerih na Vzhodno-Pruskem, in kratek pregled Hindenburgovih uspehov.

Zmaga armade Hindenburgove, ki je uničila ednajst ruskih infanterijskih in več kavalerijskih divizij, pomeni polom že četrte proti Vzhodno-Pruskemu prodirajoče armade kakor sploh severnega ruskega krila.

Predno preidemo k oceni pridobljene strateške vrednosti te le zmage, ozirom se na boje, ki so se od srede avgusta tukaj vršili, da dobimo jasen pregled operacij in uspehov Hindenburgove armade kakor tudi za Ruse usodepolen vpliv Mazurske jezerske planote na potek ondi se vršajočih bojev.

Po prvih bojih z Rusi, ki so se hoteli ondi sredi avgusta globoko v Nemčijo zariti, pokazalo se je, da njihova kavalerija ni velike vrednosti.

Prvo ofenzivo v veliki meri je vodil sam veliki knez Nikolaj Nikolajevič, nadpoveljnik vseh ruskih armad. Takrat je marširal s tremi armadami proti Vzhodno-Pruskemu; prvi, takozvani

Njemen-armadi, načeloval je general Rennenkampf in je obstajala iz šest korov; drugi, Narew-armadi, obstoječi iz peterih korov, dveh brigad strelcev in šesterih rezervnih divizij obstoječi, zapovedoval je general Sanson; tretja, Grodnoska rezervna armada imenovana pa je bila sestavljena iz 22. armadnega kora, iz preostankov 6. armadnega kora in iz delov 3. sibirskega armadnega kora.

Od teh treh armad je prva Njemen-armada prodirala preko Insterburga proti Königsbergu, Narew armada pa preko Deutsch Eylau-Osterode. Nemci so imeli sredi avgusta le dva kora, nekaj deželnoobrambovcov in črnovojniki na Vzhodno-Pruskem in tako se je posrečilo Rusom do 26. avgusta po velikih lastnih izgubah z Njemen-armado priti do črte Labiau-Tapiau-Gerdauen, z Narew-armado pa do črte Allenstein-Hohenstein-Gilgenburg.

Pri tej situaciji, ko so Rusi v dveh prostorno daleč ločenih skupinah stali, udaril je Hindenburg s svojo energično in težko roko. Dne 26. avgusta napadlo je šest korov Nemcev Narew-armado in jo pobilo v štiridnevni bitki tako temeljito, da se je od cele armade komaj poldrugi kor s težavo rešil. Zajel je 92.000 Rusov kot vjetnike ter zaplenil 500 topov. Na bojišču je obležalo 150.000 Rusov. Po tej sijajni zmagi udaril je Hindenburg v drugi in sicer na Njemen-armado, ki je dotlej mirovala. Deloma po železnici, deloma peš — 150 kilometrov v četririh dneh — spravil je svojo armado pred Rennenkampf a ter je Ruse od južne strani zgrabil in pri Gerdauen-Nordenburg-Angerburg-Soldmahnen popolnoma premagal. Rennenkampf je sicer še zamogel en del svoje armade rešiti, a vendar je bila zmaga Nemcev tolika, da so vjeli 50.000 Rusov in zaplenili 150 topov.

Tretja ruska armada hotela je Nemce pri Lycku od strani prijeti, toda prišla je prepozno, ker sta bila 1. in 17. kor že prosta, toraj v stanju, Grodnosko armado dočela pobiti.

V osemnajstih dneh so toraj Nemci tri ruske armade uničili, ostanke pa do srede oktobra noter do Njemen-a nazaj potisnili. Položaj v Galiciji in Rasko Poljskem pa je vodstvo nemške vojske prisililo, Hindenburgovo armado precej zmanjšati in zaradi tega je ta bil

primoran se zanaprej samo defenzivno zadržati. Ta defenziva trajala je skoraj pet mesecev, a Hindenburg je znal na novo pribhajajočim četam kljubovati. Kakor nam je znano, teh ni bilo malo: edenajst infanterijskih in več kavalerijskih divizij. Primoran je sicer bil mali del Vzhodne-Pruske spet Rusom prepustiti, toda obdržati si je znal jezersko planoto Mazursko. Tjekaj si Rusi niso upali, ker so tam že tri strahovite poraze trpeti morali.

Začetkoma februarja šele je vodstvo nemške vojske bilo v stanju, nanovo sestavljena krda na Vzhodno-Prusko poslati. S temi ojačbami je Hindenburg pričel svojo drugo ofenzivo proti Rusom in je v devetdnevni bitki odločilno in čez vse sijajno zmagal.

Ta zmaga prav nič ne zaostaja za prvimi tremi krásnimi zmagami, ker uničil je že četrto proti Vzhodno-Pruskej prodirajočo rusko armado popolnoma, ravno tako pet in pol kora močno, kakor ste bili Njemen- in Narew-armadi; materijelni uspeh je pa nad vse večji od zadnjih treh, ker je napravil nad 100.000 ruskih vjetnikov, zaplenil čez 300 topov, ogromno število strojnih pušk in veliko množino različnega vojnega materijala.

S to zmago je — kakor že rečeno — najskrajnejše severno krilo popolnoma pobito. Rusi se valé sedaj v svojo razsežno, z močnimi utrdbami zakov arjeno Njemen-Bohr-Narew črto nazaj in radi tega je ta črta jako važnega pomena. Ta varni zid Rusov nadi v prvi vrsti begajočim masam premaganih ruskih krdel zavetje in jim omogoči, svojo razpršeno armado zbrati in urediti ter si s pomočjo velike strateške železnice Ivangorod-Varšava-Bielostok-Wilna novih moči — ako jih še kaj imajo — pritegniti, če se nameravajo nemškemu navalu v bližini imenovanih rek se v bran postaviti.

Toda opazovati se dajo mnogotere prikazni, ki delajo vrednost te črte iluzorično. Prvič se mora nemško prodiranje severno od Visle v pošten vzeti, ki je črte Plock-Bjelsk-Racionz stično z operacijami na Vzhodno-Pruskem že doseglo ter se Narew-črto že do 50 kilometrov približalo. Vemo pa tudi, da so nemška krda Ruse severno Tilsita premagala ter čez Taugoen nazaj potisnila. To nemško prodiranje pa ne pomeni druzega, kakor da je severno rusko krilo

Angleška morja kot vojno okrožje.

Morja okoli Angleške in Irske je Nemčija proglasila kot vojna okrožja, kojemu pripada še tudi Canal la manche, morska ožina med Anglijo na eni, Belgijo in Francosko na drugi strani. Od 18. februarja naprej bodo Nemci vsako trgovsko ladjo sovražne stranke, zasačeno v tem okrožju, potopili. Angleška si misli pomagati s tem, da bi na svojih trgovskih ladjah razobesila zastave nevtralnih držav. In to nezačevno nesramnost je ukrenila celo z vladnimi odredbami (31. januarja). V takih okolščinah je toraj mogoče, da pridejo v nevarnost tudi ladje nevtralnih držav, kajti nemški zasledovalci ne morejo vedeti, če se ne skriva pod zunanjim znakom nevtralne države najbrezobzirnejši in najzvitejši sovražnik — Anglež. Nemci so toraj odkazali nevtralnim pristo, neogroženo pot s tem, da so morje, severno okoli Škotskega in 30 kilometrov širok pas ob holandskem obrežju naznanili kot čisto min, vožnjo po njem zasigurano, od strani svojih zasledujočih križark in podmorskih čolnov neogroženo.

Vzglede k tem naredbam dala je Nemcem Anglija sama, ko ni samo trgovinsko vojsko z njimi pričela marveč vso Severno morje kot vojno okrožje razglasila. S to in še z mnogimi

Karte zur Blockade von England.

drugimi odredbami upa Anglija, da bode Nemce s sestradanjem ponižala in potlačila. Nemci so toraj spredvideli, da je skrajni čas, Angliji z enakimi naredbami račun prekrizati. Bije se toraj že sedaj trgovinski boj brez vse milosti, brez obzira na nož.